📘 מהדורה למורה

🏅 חוברת אימון – אולימפיאדת העברית

רמה: 🌱 יסודי · כיתות ד'–ו' · שלושה חלקים כמו בשלבי האולימפיאדה

🎯 מטרות

הרחבת אוצר מילים, זיהוי שורשים ומשפחות מילים, הכרת ניבים, קריאה מעמיקה של טקסט קצר וכתיבה מדויקת.

🧭 איך עובדים עם החוברת

1. **חלק א'** – מילים, שורשים, בניינים, תחביר וניבים: מקיפים תשובה (כמו בשלב א' – אימון).
2. **חלק ב'** – קוראים קטע ועונים, ועוד שאלות כתיב ומשלב (כמו במבחן המקדים). אפשר לתת 15–20 דקות.
3. **חלק ג'** – חידה ושאלה פתוחה עם שורות כתיבה (כמו בגמר). בודקים לפי המחוון: 2 / 1 / 0 נקודות.
4. בסוף – כרטיס יציאה לגזירה. אפשר להמשיך לתרגל באתר האולימפיאדה בכל רמה.

✅ תשובות

חלק א'

1. איזו מילה אינה שייכת לקבוצה? – **מברשת**
2. באיזה משפט המילה "שורש" היא החלק של הצמח שנמצא בתוך האדמה? – **העץ שותה מים מהאדמה דרך השורשים שלו.**
3. באיזו מילה השורש הוא ג-ד-ל? – **מגדל**
4. מה השורש של המילה "הזמנה"? – **ז-מ-ן**
5. באיזה בניין הפועל "מזמין" במשפט "גיל מזמין את כל הכיתה למסיבה"? – **הפעיל**
6. בחרו את מילת הקישור המתאימה: "נשארנו בתוך הבית ___ היה חם מאוד בחוץ." – **כי**
7. מה פירוש הביטוי "עשה מזבוב פיל"? – **הגזים, והפך דבר קטן לעניין גדול**
8. מה פירוש הביטוי "ראש גדול" (תמר עשתה את העבודה בראש גדול)? – **לקחה אחריות ועשתה יותר ממה שביקשו ממנה**

חלק ב'

1. מדוע גננים רבים שמחים לראות קיפוד בגינה? – **כי הוא אוכל חרקים וחלזונות שפוגעים בצמחים**
2. מה פירוש המילה "מתכדרר" בקטע? – **מתקפל ונעשה עגול כמו כדור**
3. מה מלמד המשפט "אבל הקוצים אינם מגינים עליו מפני מכוניות"? – **שלהגנה של הקוצים יש גבול, ויש סכנות שהם לא מונעים**
4. מה מטרת הפסקה השנייה? – **להסביר איך הקיפוד מתגונן ולהדריך איך לנהוג כשפוגשים אותו**
5. איזו מילה כתובה נכון? – **בבקשה**
6. איזה משפט מתאים למכתב תודה רשמי למנהלת? – **ברצוננו להודות לך על העזרה.**

חלק ג'

1. ככל שלוקחים ממני יותר – אני נעשה גדול יותר. מה אני? – **בור**

ככל שחופרים ולוקחים יותר אדמה מן הבור, הבור נעשה גדול יותר. ערמה, לעומת זאת, קטנה כשלוקחים ממנה.

2. תשובה לדוגמה: מילים מהשורש ש-מ-ר: שומר, שמירה, משמרת, שמור (וגם: שמר, נשמר, השתמר). משפט: "השומר יצא למשמרת לילה ושמר על השער עד הבוקר."
מחוון: 2 נק׳ – ארבע מילים נכונות מהשורש ש-מ-ר ומשפט תקין שיש בו לפחות שתיים מהן · 1 נק׳ – שתיים או שלוש מילים נכונות, או ארבע מילים בלי משפט מתאים · 0 נק׳ – פחות משתי מילים נכונות מהשורש

💡 התאמות והבחנה

- תלמידים מתקשים: לקרוא את הקטע בקול ולעבוד בזוגות.
- תלמידים חזקים: לכתוב חידה משלהם לחידון הכיתתי.
- לפני העבודה – רגע של עש״ן ד״ק: נשימה ומילה טובה לעצמנו.

דף לתלמיד/ה
🏅🌱 יסודי · כיתות ד'–ו'

🏅 מתאמנים לאולימפיאדת העברית

שלושה חלקים · מקיפים, קוראים, כותבים

שם: _____ כיתה: _____ תאריך: _____

🔤 חלק א' – מילים, שורשים וניבים

מתחממים! קראו כל שאלה והקיפו בעיגול את התשובה הנכונה.

1 **איזו מילה אינה שייכת לקבוצה?**

א כינור ב חליל ג תוף ד מברשת

2 **באיזה משפט המילה "שורש" היא החלק של הצמח שנמצא בתוך האדמה?**

א בשיעור לשון מצאנו את השורש של המילה "מכתב".

ב העץ שותה מים מהאדמה דרך השורשים שלו.

ג כדי לפתור את הבעיה צריך להגיע לשורש שלה.

ד סבתא סיפרה לנו על השורשים של המשפחה שלנו.

3 **באיזו מילה השורש הוא ג-ד-ל?**

א גדר ב דגל ג גדי ד מגדל

4 **מה השורש של המילה "הזמנה"?**

א ז-מ-ן ב ה-ז-מ ג מ-נ-ה ד ז-מ-ה

5 **באיזה בניין הפועל "מזמין" במשפט "גיל מזמין את כל הכיתה למסיבה"?**

א פעל ב התפעל ג נפעל ד הפעיל

6 **בחרו את מילת הקישור המתאימה: "נשארנו בתוך הבית ___ היה חם מאוד בחוץ."**

א אבל ב ואילו ג כי ד לכן

7 **מה פירוש הביטוי "עשה מזבוב פיל"?**

א גידל חיות בבית ב פחד מאוד מחרקים ג הגזים, והפך דבר קטן לעניין גדול

ד עבד קשה מאוד

8 **מה פירוש הביטוי "ראש גדול" (תמר עשתה את העבודה בראש גדול)?**

א חשבה שהיא חכמה יותר מכולם **ב** כאב לה הראש **ג** חבשה כובע גדול

ד לקחה אחריות ועשתה יותר ממה שביקשו ממנה

📖 חלק ב' – קוראים וחושבים

קראו את הקטע בתיבה, ואחר כך הקיפו את התשובה הנכונה.

📦 הקטע

הקיפוד הוא יונק קטן שגבו מכוסה בקוצים. ביום הוא ישן במחבוא בין שיחים או מתחת לערמת עלים, ובלילה הוא יוצא לחפש מזון. הקיפוד אוכל חרקים, חלזונות ותולעים, ולכן גננים רבים שמחים לראות אותו בגינה שלהם.

כאשר הקיפוד מרגיש בסכנה, הוא מתכדרר לכדור, והקוצים מגינים עליו מפני חיות אחרות. אבל הקוצים אינם מגינים עליו מפני מכוניות. לכן, אם ראיתם קיפוד בגינה, אל תרימו אותו ואל תיתנו לו חלב, שעלול להזיק לו. מוטב להשאיר לידו צלחת מים ולתת לו להמשיך בדרכו.

1 **מדוע גננים רבים שמחים לראות קיפוד בגינה?**

א כי הוא שומר על הגינה מפני גנבים **ב** כי הקוצים שלו משמשים דשן

ג כי הוא אוכל חרקים וחלזונות שפוגעים בצמחים **ד** כי הוא עוזר לפרחים לפרוח בלילה

2 **מה פירוש המילה "מתכדרר" בקטע?**

א בורח במהירות **ב** מתקפל ונעשה עגול כמו כדור **ג** חופר בור באדמה

ד משמיע קול חזק

3 **מה מלמד המשפט "אבל הקוצים אינם מגינים עליו מפני מכוניות"?**

א שהקיפוד אינו מפחד ממכוניות **ב** שהקוצים נשברים בקלות

ג שהקיפוד אוהב ללכת על הכביש

ד שלהגנה של הקוצים יש גבול, ויש סכנות שהם לא מונעים

4 **מה מטרת הפסקה השנייה?**

א לתאר מה הקיפוד אוכל

ב להסביר איך הקיפוד מתגונן ולהדריך איך לנהוג כשפוגשים אותו

ג לספר על ילד שגידל קיפוד **ד** לשכנע לגדל קיפוד בבית

5 **איזו מילה כתובה נכון?**

א בבקשא **ב** בבכשה **ג** בבקשה **ד** בבקשע

6 **איזה משפט מתאים למכתב תודה רשמי למנהלת?**

א תודה רבה אחי על העזרה! **ב** ברצוננו להודות לך על העזרה.

ג וואו, עזרת לנו בטירוף! **ד** סחתיין על העזרה!

✍️ חלק ג׳ – כותבים כמו אלופים

חידה אחת לחימום, ואז שאלה פתוחה. כתבו בשורות. תשובה מלאה ומנומקת שווה 2 נקודות.

1 **ככל שלוקחים ממני יותר – אני נעשה גדול יותר. מה אני?**

א ערמה | **ב** בלון | **ג** צל | **ד** בור

2 **לפניכם השורש ש-מ-ר. כתבו ארבע מילים שונות ממשפחת המילים של השורש הזה, ואחר כך כתבו משפט אחד שיש בו לפחות שתיים מהמילים שכתבתם.**

✂️

🎟️ כרטיס יציאה

מילה חדשה שלמדתי היום: _____

ניב או צירוף שאשתמש בו השבוע: _____

הנושא הכי מאתגר בשבילי: _____

איך הרגשתי: 😀 🙂 😐 😕